

kender, at en Lov, der væsentlig stemmer med det foreliggende Forslag, vilde betegne et Fremskridt for Folkeskolen og dens Lærere, „om end ikke et saa stort Fremskridt, som det kunde have ønsket ved denne Lejlighed at naa.“ Da saa i øvrigt Lovforslaget ikke indeholder nogen af de Bestemmelser, som i Samlingen 1895—96 vare vedtagne i Folketinget, og som Landstingets store Flertal erklærede for umulige, ja saa viser man den Resignation at anbefale Regeringsforslaget, der jo væsentlig stemmer med Landstingets i Marts 1896 vedtagne, til Vedtagelse her i Tinget. Det forekommer mig, at Resignationen er klart nok udtrykt, men Forventningen om det store Udbytte af Lovforslaget vil man for-gæves søge. Men man erkender — og det maa i øvrigt enhver erkende — at det maa bevirke et Fremskridt.

Jeg vil altsaa sige for mit Vedkom-mende, at jeg stemmer for Lovforslaget eller vilde stemme for en Lov af dette Indhold som endelig Lov, men uden nogen synderlig Glæde eller Tilfredshed over det Resultat, man er naaet til. Jeg fastholder nemlig den Formening, at man for de samme Pengeofre kunde have naaet noget langt betydeligere for Skolen end det, der her er naaet. Jeg vil ikke destomindre stemme for Loven som endelig Lov, saaledes som den foreligger her, men jeg vil tilstaa, at hvad der for mig er ganske særlig medvirkende dertil, er, at jeg en Gang tidligere har stemt for Loven saadan, nemlig i 1896. Det er jo ørkesløst for mig at komme nærmere ind paa, hvorledes jeg vilde have stillet mig, dersom jeg havde staaet fuldstændig frit over for Forslaget; men jeg føler mig ikke staaende fuldstændig frit over for Forslaget, idet jeg allerede en Gang har givet det min Stemme i en Skikkelse, der ligner denne ganske overordentlig meget, saa meget i alt Fald, at jeg ikke kan paavise, at der er nogen Forringelse deri, men maa derimod erkende, der paa enkelte Punkter er nogle efter mit Skøn Forbedringer i Lovforslaget fra den Tid, jeg stemte for det. Naar jeg gaar saa langt tilbage som til Afstemningen i 1896, har det sin ganske naturlige Forklaring i, at det er den eneste virkelige Forhandling og Afstemning, vi have haft i al den forløbne Tid. I 1896 førtes Lovforslaget igennem med en saa overordentlig Il, at, om jeg ikke husker fejl, vi havde to Behandlinger paa en Dag for at komme frem, og det endelige Resultat kom i Grunden heller ikke frem

ved den sidste Afstemning, idet det kun var Uenighederne mellem Fællesudvalget, der forelaa i begge Ting, at afstemme over. Saa kom næste Samling, hvor det forelaa her som privat Lovforslag, men hvor det jo ikke naaede længere end til en afgiven Betænkning fra Udvalget, ledsaget af væsentlige Ændringer, men disse kom heller ikke frem i forrige Samling, idet andre Forhold vanskeliggjorde, at Sagen blev videre fremmet. Naar jeg altsaa gaar tilbage til 1896 og nævner min Afstemning der som noget for mig bindende, saa er det ikke af anden Grund, end at det efter min Mening var den egentlig afgørende Afstemning og den eneste, vi hidtil have haft over Lovforslaget i den Affattelse, hvori det foreligger.

Jeg tilstaa, at som et Afdrag paa det, man kunde ønske for Skolen og for Skolelærerne, er det efter min Mening et meget dyrt betalt Afdrag paa det, der burde gøres, og jeg frygter meget for, at det vil gaa ved denne Lejlighed, som det saa ofte har vist sig at gaa, naar man gaar ind paa noget i og for sig ikke fuldt tilfredsstillende, men i den Tanke, at Supplementet vil nok komme senere af sig selv; jeg er meget bange for, at faa vi en Skolelov som denne med sine gode Ting, men ogsaa med sine Mangler, kommer man til at være belavet paa, at der mindst vil gaa en Menneskealder, før det kommer. Det er netop den betænkkelige Side ved Sagen, selv om man kommer over det økonomiske. Det ærede Medlem for 8de Kreds (Breinholt-Vandborg) nikker til mig, naar jeg nævner den store Bekostning. Men selv om man kan komme over det, er der et andet Moment, der ogsaa kan fortjene Betragtning, og det er, at dersom man finder sig nu i den store Bekostning, men et ikke fuldt fyldestgørende Resultat, maa man tillige efter min Mening vise den Resignation, at man ikke venter at komme videre med Hensyn til Skolens videre Udvikling i en Menneskealder. Jeg stemmer for Lovforslaget og vil stemme for Lovforslaget som endelig Lov, naar det foreligger i den Skikkelse, det har nu. Jeg har angivet Grundene derfor, jeg erkender, der er en Fremgang for Skolen deri, men jeg tror ogsaa, det maa erkendes, at den er købt dyrt. Jeg tror ikke, det kan benægtes, men jeg stemmer derfor, om end med nogen Bekymring med Hensyn til Skolen, for, at man saa sandsynligvis i en længere Fremtid ikke vil naa videre for Skolen end det, som her foreligger.